

בית ספר "מורשה" – ברכיה הלכה יומית

שבת פרשת: שמיני- פרה.

הלכות פסח

יום ב'	אבימלך – בנו של גדעון השופט, לגדעון היו הרבה בנים, אך אבימלך קשר קשר עם אנשי שכם ורצח את כל אחיו מלבד יותם שהצליח לברוח, ואחר כך אבימלך המליך את עצמו למלך. משל יותם- יותם שהצליח לברוח השווה את מקרהו של אבימלך ואנשי שכם למשל על העצים שמחפשים עץ שימלוך עליהם ואף עץ אינו מוכן עד שמגיע עץ האטד שאין לו תכונות מיוחדות ודוקא הוא מושל על העצים, וכך גם אבימלך דומה לאטד. יותם אומר להם שלבסוף תצא אש מאבימלך ותפגע באנשי שכם, ואש מאנשי שכם תפגע באבימלך, ואכן זה מה שקרה בסוף שאבימלך ואנשי שכם הסתכסכו, אבימלך נלחם בשכם והרס אותה אך במהלך הקרב הוא נהרג על אישה שהשליכה עליו אבן גדולה מהמגדל.
יום ג'	"שלושים יום לפני החג דורשים בהלכות החג", כלומר לומדים את ההלכות ועניני החג כבר כחודש מראש. זה נכון לכל חג ובמיוחד לחג הפסח שההלכות שלו הן מרובות וצריך להתחיל ללומדן. לפעמים מרוב פרטי הלכות ומרוב העבודות שלפני פסח שוכחים למה חוגגים את הפסח וצריך לזכור תמיד שהחג הוא זכר ליציאת מצרים וכל מה שעושים בחג זה הוא בשביל לזכור שה' הוציא אותנו ממצרים, הפך אותנו לעם ונתן לנו את התורה. הוא השגיח עלינו בעבר והוא עדיין משגיח עלינו גם היום גם אם לא תמיד אנו מרגישים בכך משום שאנו לא יודעים הרבה דברים.
יום ד'	בתקופה זו או מתחילים בכל המשפחות לנקות את הבית לקראת פסח, בשביל שלא ימצא שום חמץ בכל מיני מקומות שילדים קטנים או מבוגרים מניחים שם חמץ. גם אתם הילדים יכולים לעזור, קודם כל שלא להכניס חמץ למקומות שניקו אותם וגם לשמור שהאחים הקטנים לא יכניסו לשם חמץ. ועוד מעט כשתצאו לחופשה עזרו להורים בנקיונות ובשמירה על האחים ובעיקר לעשות מה שהורים אומרים לכם, כי העזרה הכי גדולה זה מה שההורים צריכים ולא רק מה שלכם כיף לעשות.
יום ה'-	"מכירת חמץ" – אסור ליהודי שיהיה בתוך ביתו חמץ ששייך לו, אבל אם החמץ שייך לגוי ולא ליהודי, מותר להשאירו בתוך ביתו. בעקבות זו קבעו חכמים שמי שנשאר לו חמץ במפעל, בחנות ואפילו בביתו והוא חס על ממנו ולא רוצה לשרוף את כל החמץ יכול הוא למכור את החמץ לגוי לפני פסח ואחרי פסח לקנות בחזרה את החמץ מהגוי. כיום נהוג שחותמים על שטר וממנים את הרב המקומי שיהיה השליח למכור את החמץ, והרב מעביר את השטר לרבנות הראשית שהיא זו שעושה את המכירה והקניה.
יום ו'-	האיסור לאכול חמץ הוא לא רק ללחם או עוגות אלא לכל דבר שמעורב בו דברי חמץ ולכן יש לשים לב שכל מוצר שקונים לפני פסח יש לו חותמת שהוא כשר לפסח. בפסח יש הרבה מחלוקות ומנהגים שונים בין העדות, למשל: האשכנזים וחלק מהספרדים כשר לפסח ים קטניות בפסח (ולכן הם צריכים לבדוק שבחותמת הכשרות לפסח לא כתוב שזה "לאוכלי קטניות". כל אחד צריך לנהוג כפי מנהג משפחתו).
שבת קודש	שבת פרה – שבת זו היא השלישית מבין 4 הפרשיות שאנו מוסיפים בחודש אדר. במפטיר קוראים את פרשיית פרה אדומה מפרשת חוקת שבספר במדבר. מי שנטמא ממת היה טמא שבעה ימים והכהן היה צריך להזות עליו ביום השלישי וביום השביעי אפר של פרה אדומה ששחטו ושרפו אותה והוסיפו מים ממעיין. את קרבן הפסח אסור להקריב ולאכול מי שאיננו טהור ולכן היו מטהרים את כל מי שיכל עוד לפני פסח, ולכן אנו קוראים פרשה זו כעת.

הלכה יומית

שבת פרשת: תזריע- החודש.

הלכות פסח

יום א'	"הכשרת כלים" – אסור להשתמש בפסח בכלי האוכל שאנו משתמשים בהם כל השנה, משום שיש בהם חמץ ולכן צריך להכשיר את הכלים כלומר לגרום שלא יהיה בהם חמץ והם יהיו כשרים לפסח. חלק גדול מהכלים אנו קונים במיוחד לפסח כל השנה כלים אלו מאוחסנים בארון ורק בפסח מוציאים כלים אלו. הכשרת הכלים היא לא לנקות אותם בלבד אלא זה נעשה בעזרת מים רותחים או אש. צריך ללמוד היטב או לשאול רב כיצד להכשיר כל כלי וכלי. (ההכשרה היא גם לתנורים, שיש, כיורים וכל דבר שבא במגע עם האוכל).
יום ב'	קטניות – האשכנזים וחלק מהספרדים מחמירים שלא לאכול קטניות או מוצרים שמכילים קטניות. קטניות זה גרעיני זרע שכאשר שותלים אותם יוצא גרעינים כמותם ללא תוספת (לעומת עגבניה ומלפפון ששותלים זרע אך יוצא ירק גדול – זרע עטוף בירק). דוגמאות לקטניות: תירס, חומוס, אורז גרעינים ועוד. הסיבה שמחמירים בזה למרות שזה לא חמץ: 1. כי זה דומה למין דגן. 2. פעמים רבות כששומרים שקים של קטניות, מעורבים בהם מחמשת מיני דגן. מי שמקפיד בכך, צריך לבדוק כשהוא קונה משהו בחנות, שכתוב כשר לפסח גם לאוכלי קטניות.
יום ג' -	מצה עשירה – קמח שנילוש במיץ של פירות או ביין אינו מחמץ, ונקרא מצה עשירה. האשכנזים וחלק מהספרדים מקפידים שלא לאכול זאת בפסח מהחשש שמא בכל זאת זה נעשה חמץ, אולם חלק מהספרדים מתירים זאת בפסח, כגון עוגיות של מצה עשירה.
יום ד' -	מצה – נעשית מקמח ומים בלבד, הקמח נטחן מחיטים ששמרו עליהם שלא יגעו בהם מים ויחמיצו, יש חיטים ששומרים עליהם מרגע הקצירה והמצה שנעשית מחיטים אלו נקראת "מצה שמורה" . ויש חיטים ששומרים עליהם רק משעת הטחינה וזו המצה הרגילה. בליל הסדר נוהגים לקחת רק מצה שמורה ויש כאלו שמקפידים בכך בכל הפסח.
יום ה' -	המים של אפיית המצות צריכים להיות "מים שלנו" מלשון לינה, ששא לאחר השקיעה והושארו כל הלילה במקום סגור וקריר (הסיבה לכך, שהמים יהיו קרים ולא יחמיצו את המצות). עשיית המצות צריכה להיות פחות מ-18 דקות מהלישה עד האפייה כדי שלא יהיה חמץ.
יום ו' -	קמחא דפסחא – מילים בארמית שפירושו, קמח של פסח, והכוונה לכספי צדקה שנאספים לפני פסח בכדי לתת לעניים שיהיה להם אוכל לפסח וגם הם ירגישו את החירות שיש בחג הפסח.
שבת קודש	פרשת החודש – האחרונה מבין 4 הפרשיות שמוסיפים בחודש אדר. הפרשה מתוך פרשת בא עוסקת בקידוש החודש ובציווי על עשיית הפסח במצרים.

הלכה יומית

שבת פרשת: מצורע.

הלכות פסח

יום א' ר"ח ניסן	"ברכת האילנות" - כל שנה בחודש ניסן אנו מודים ומברכים את ה' על פריחת האילנות - "ברוך אתה ה'... שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובים ליהנות בהם בני אדם". את הברכה מברכים רק על אילנות מאכל שהחלו לפרוח (לפני שיש פירות), צריך שיהיו שני עצים (אפילו מאותו מין). מברכים ברכה זו רק פעם אחת בכל שנה.
יום ב'	"ערב פסח" - צריך להזדרז ולסיים לאכול את החמץ עד הזמן שמותר כפי שמופיע בלוח, ולאחר מכן שורפים את החמץ שנותר ומבטלים אותו על ידי אמירת נוסח הביטול. אסור לאכול מצה כל היום עד לערב. (האשכנזים נוהגים שלא לאכול מצה כבר חודש לפני פסח). אין לאכול הרבה באותו יום כדי שישאר תיאבון לערב, רצוי מאוד לישון בערב פסח כדי שיהיה כח להשתתף בכל ליל הסדר.
יום ג'	"בדיקת חמץ" - בליל יד' בניסן חובה לבדוק את כל הבית לאור הנר ולאסוף את כל החמץ שנשאר בבית, לאחר הבדיקה אומרים נוסח מסוים שפירושו הוא ביטול החמץ שנשאר. נוהגים שמביאים 10 פירוורים לפני הבדיקה כדי שהברכה שמברכים לפני הבדיקה לא תהיה לבטלה אם לא ימצא חמץ. את הפירוורים ואת החמץ שנשאר שומרים עד חמץ שעבר עליו הפסח - חמץ שלא נמכר לגוי לפני פסח, אסור לשורפו. גם חמץ שמוצאים במקרה בפסח עצמו צריך לשורפו לגוי ומאוחסן בארון וכיו"ב).
יום ד' -	הרבה מהעוגות או החטיפים שעושים לפסח, עשויים מקמח תפוחי אדמה והברכה היא שהכל נהיה בדברו ולא מזונות. יש לבדוק לפני הברכה ממה עשוי המאכל. ערב פסח שחל בשבת - השנה ליל הסדר יחול במוצאי שבת ויש הרבה פרטים בהלכה שצריך להקפיד בהם יותר משנה רגילה, לדוגמה כיצד ניתן לאכול לחם משנה בשבת מבלי ללכלך את הבית בחמץ, ומה עושים עם החמץ שנשאר. מתי שורפים את החמץ ועוד שאלות רבות שלא נוכל ללמוד את כל הלכותיהן כאן.
יום ה'	"תענית בכורות" - הבכורים במשפחה צריכים לצום בערב פסח לזכר מותם של בכורי מצרים במכת בכורות והצלתם של בכורי ישראל. כיום מקובל שהבכור משתתף בסיום מסכת שמתקיים בבית כנסת ואז מותר לו לאכול כי זו סעודת מצווה ואח"כ כבר אינו צריך לצום.
יום ו' -	"ליל הסדר" - לא נוכל לכתוב כאן את כל ההלכות והמנהגים שקשורים לערב זה, רק נאמר שעיקר הערב זה מצוות "מגיד" לספר ביציאת מצרים ולהודות לה' על החסדים הגדולים כדאי לשבת להקשיב ולהשתתף ולא רק לשחק בצד עם הילדים. ארבע כוסות - חז"ל תיקנו לשתות 4 כוסות יין בליל הסדר כנגד 4 "והוצאתי, והצלתי, וגאלתי, ולקחתי", וישנם טעמים נוספים. מותר במקום יין ובמיוחד לילדים, כדי שלא ישתכרו ח"ו. נוהגים להוסיף כוס
שבת קודש	שבת הגדול - כך נקראת השבת שלפני פסח על שם הנס הגדול שנעשה לאבותינו במצרים שלקחו שם לקרבן פסח והמצרים לא הרגו אותם למרות שהשה היה האליל שלהם. סיבה נוספת על שם הכתוב בהפטרה "הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא, לפני בא יום ה' הגדול והנורא". וישנם טעמים נוספים.

